

iPad: krijg het digitaal in je vingers

De iPad van Apple is uit in Nederland, dat zal niemand ontgaan zijn. Alle dagbladen en tv-journaals hebben er uitvoering over bericht. Op internet gaat het bijna nergens anders meer over. iPads worden massaal aangeschaft. En dan te bedenken dat dit nog maar het begin is van de *multitouch*revolutie. Is 2010 het jaar dat we een natuurlijker relatie krijgen met apparaten?

De iPad, de tablet-pc van Apple, kent een *multitouch* bediening. Dit wil zeggen: men kan niet alleen het scherm aanraken, maar bijvoorbeeld ook, door over het scherm te vegen, een pagina omslaan, of met twee vingers scrollen over het scherm. In één beweging kun je het beeld vergroten of verkleinen. De bediening is zo natuurlijk dat iedereen, van jong tot oud, ermee kan werken. De iPad kent daardoor geen leeftijds-grens. De muis en ook een beetje het toetsenbord hebben hun langste tijd gehad. Gaat een andere manier van werken beginnen?

Gebruik

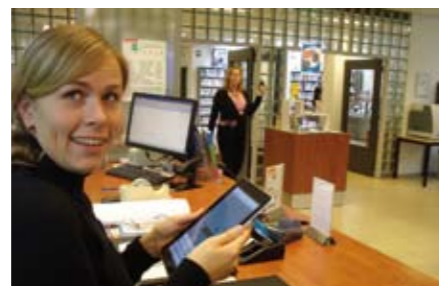
Is de iPad de ideale *e-reader* voor *e-books*? Boeken lezen is een genot met de iPad, maar dan wel binnenshuis. Buiten lezen op een zonnige dag is bijna onmogelijk. *E-readers* op basis van elektronisch papier kennen dit 'zonnige' nadeel niet.

Steeds vaker zie ik op vergaderingen dat de iPad als een soort laptop gebruikt wordt. Het is een ideaal apparaat voor directies en stafleden om tijdens een vergadering te gebruiken. Aantekeningen maken, even surfen op *Twitter* raadplegen: alles is mogelijk, zonder dat het storend is. De iPad weegt 700 gram en is dus ideaal om mee te nemen. De iPad kan niet printen, maar alles wordt per e-mail verstuurd. Voorwaarde is dat er een Wifi internetverbinding is, of dat men beschikt over de duurder G3 iPad. Daarop zit een telefoon-data-abonnement, waarmee men overal in Nederland verbinding heeft met internet. Steeds meer groepen ontdekken de iPad, ook ouderen en het onderwijs. Op het vmbo wordt de iPad ingezet bij projecten om bij jongeren leesachterstanden weg te werken.

Bibliotheek

Voor bibliotheken kunnen iPadachtige apparaten de komende tijd veel mogelijkheden bieden. Het apparaat is ideaal inzetbaar voor het informatiewerk, is draagbaar en is snel schakelbaar tussen negen schermen, met bijvoorbeeld de catalogus, *Wikipedia* en Google. Bibliotheekmedewerkers komen los van hun infodesk of bureau. Even iets opzoe-

ken voor een 'vraagverdieping' gaat goed met de iPad. Maar ook als raadpleegterminal is de iPad een ideaal apparaat: geen toetsenbord, geen muis, geen draden, overal inzetbaar en je hoeft pas 's avonds op te laden. De iPad is ook een ideaal apparaat om workshops mee te geven: van foto's bewerken tot taalcursussen. Geen gezeur met draden of losse onderdelen. Gewoon iPads uitdelen en beginnen. Ik verwacht dat iedere iPadworkshop gegarandeerd een succes zal zijn. Dit zijn de huidige praktische toepassingen, maar de verwachting is dat als de iPad versie

Brabants iPadproject

Een aantal bibliotheken heeft al een iPad aangeschaft om mee te experimenteren. In Noord-Brabant worden 100 iPads aangeschaft en krijgen alle 22 bibliotheken een of meer iPads, afhankelijk van de omvang van het werkgebied, om allerlei projecten mee op te zetten. Doel is het digitaal vaardig maken van de medewerkers en nieuwe projecten rondom de iPad op te zetten. Bibliotheken zijn verplicht om twee projecten in hun werkomgeving met de iPad op te zetten en medewerkers volgen twee cursussen rondom de mogelijkheden van de iPad. Vernieuwende projecten worden beloofd. Aan het eind van dit jaar worden alle ervaringen en gegevens gebundeld en met een afsluitend iPadcongres gedeeld met iedereen. Projectplan, PowerPoint en 'tips en trucs' zijn bij Cubiss op www.bnbibliotheek.nl te downloaden (onder ICT/iPad).

2 in het voorjaar van 2011 uitkomt, dat deze dan met een camera is uitgerust. Dan komen toepassingen van Layar.com met *augmented reality* binnen handbereik. We kunnen dan boekomslagen koppelen aan achtergronden van het desbetreffende boek. Gebruikers houden even een mogelijk te lenen boek voor de iPad en ze krijgen alle informatie, zoals recensies, foto's en filmpjes van de auteurs, te zien. Een aanvullende dienst die bibliotheken in de toekomst binnen en buiten de bibliotheek kunnen gaan leveren. Er is voor de iPad al een speciale kledinglijn. Zeker voor bibliotheekmedewerkers die de hele dag met een iPad rondlopen moet de kleding aangepast worden, want een iPad past niet in een broekzak. Bedrijfskleding moet *iPadproof* zijn.

Jan David Hanrath heeft voor Schiphol mooie roestvrijstalen iPadhouders ontworpen, die ook prima in bibliotheken te gebruiken zijn. Deze oplossing is duur, maar heeft wel een mooie uitstraling.

Uitleen

Voor al die bibliotheken die nu *e-readers* uitleenen, is het een logische stap om ook iPads uit te gaan lenen. De iPad heeft, bij instellingen, een aantal mogelijkheden om functies 'op slot' te zetten. Zo kan men verhinderen dat gebruikers programma's installeren of dat ze programma's kunnen kopen. De vraag is wel of mensen de iPad lenen om boeken te lezen of voor de talloze andere programma's. Het installeren van *e-books* gebeurt door ze met een pc in iTunes over te zetten. DRM-beveiligde *e-books* kun je op de iPad sinds oktober alleen lezen met speciale programma's, zoals *Bluefire reader* of *Txtr*. Het *e-book*leesprogramma *iBooks* van iPad werkt volledig samen met het ePUB *e-books-format*. Om pdf-bestanden te kunnen lezen, moet men een apart programma, bijvoorbeeld *GoodReader*, installeren. In de VS klagen veel bibliotheekleden over het feit dat *e-books* van de bibliotheek niet te gebruiken zijn op de iPad. Hetzelfde geldt voor bibliotheken die voor hun *e-books* meedoen aan het *e-portal* van NBD/Biblion, ook die werken

niet op de iPad vanwege de DRM en het pdf-formaat. Maar extra *apps* kunnen dit probleem oplossen. Succes verzekerd en veel publiciteit, maar uitleenen van iPads heeft een risico: 'Ze worden niet teruggebracht' twitterde ik dit voorjaar al.

Concurrentie

Zowel iPad als *e-reader* knabbelt aan de uitleenfunctie van bibliotheken. Steeds meer mensen lezen digitaal. Zowel legaal als illegaal is bijna alles verkrijgbaar. Het aantal digitale boeken neemt de komende jaren alleen maar toe. Uitgevers ontdekken de iPad vooral voor tijdschriften en kranten. Eindelijk kan men de statische letters en foto's loslaten en beweging, interactie en geluid in een magazine of krant stoppen. Dit zal tot een totaal nieuwe vorm van informatievoorziening leiden, omdat positiebepaling en samenhang met andere uitgevers de inhoud van een tijdschrift of krant zullen gaan bepalen. Er is niets leuker om als eerste het nieuws over de presentatie van het project de *Ideale Webpresen-*ce van de Bibliotheek Deventer te lezen als je daarbij aanwezig bent en dan ook nog te reageren samen met andere mensen uit Deventer.

De uitleen ofwel de 'tijdelijke beschikbaarheid' van boeken zal in de toekomst niet meer alleen door bibliotheken gebeuren. Veel marktpartijen, zoals Bol.com en uitgevers, willen graag deze uitleenrol overnemen en dan vooral om trends en marktgegevens te ontvangen. Uitleenen kan tegen kostprijs, maar het consumentengedrag is voor hen goud waard. De bibliotheken laten deze informatie al jaren liggen. Als de overheid niet wettelijk vastlegt dat bibliotheken alle digitale content mogen uitleenen, is binnen 10 tot 15 jaar de uitleenfunctie van bibliotheken totaal achterhaald.

Nadeel

De iPad van Apple is een gesloten systeem: alle programma's worden door Apple gecontroleerd en alleen via de Appstore kan men nieuwe programma's op de iPad zetten. Een voordeel is wel de hoge kwaliteit van het aanbod. Een ander nadeel is dat de Amerikaanse Applebril bepaalt wat de gebruiker krijgt. De concurrenten zijn door de innoverende start en softwaretechniek van Apple op achterstand gezet. Maar Google, HP en Microsoft zullen proberen een deel van de iPadmarkt te

veroveren. Naast de *multitouch*techniek zullen de beschikbare programma's, de hoeveelheid content en de strijd tussen open en gesloten systemen de toekomstige marktleider bepalen. Google heeft nog de beste kans om met de tablet-pc achterstand in te lopen. Dit blijkt wel uit de strijd tussen de iPhone en Android telefoons. De iPad en alle andere tablet-pc's gaan een mooie toekomst tegemoet. Laten we als bibliotheken meeliften op dat succes en de iPad en andere tablet-pc's inzetten voor ons werkveld en onze gebruikers.

Tekst en foto's: Jan de Waal

Advertentie

Uitnodiging HKA - Symposium

De nieuwe landelijke infrastructuur (*Bibliotheek.nl*) zal de bibliotheken de komende jaren veel nieuwe mogelijkheden gaan bieden. Inmiddels wordt duidelijk hoe de bibliotheken in combinatie met *bicatWise* hierop kunnen aansluiten en welke nieuwe mogelijkheden zij hiermee kunnen opnemen in hun dienstverlening.

Om de huidige en toekomstige gebruikers van Bicat en *bicatWise* de laatste stand van zaken te kunnen tonen, nodigt HKA **directie en leden van het management** van Openbare Bibliotheken uit voor een bijeenkomst die zal plaatsvinden op **maandag 22 november a.s.** in de Deventer Schouwburg.

Het programma is als volgt:

-	vanaf 10.30 uur	Ontvangst met koffie
-	11.00 uur	- de eerste ervaringen met <i>bicatWise</i>
-	11.40 uur	- landelijke ontwikkelingen en <i>bicatWise</i>
-	12.10 uur	- <i>educatWise</i>
-	13.00 uur	Pauze met lunch
-	14.00 uur	- <i>bicatWise</i> selfservice client
-	14.40 uur	- het beleefconcept in <i>bicatWise</i>
-	15.10 uur	- <i>Jeugdbieb.nl</i>
-	15.30 uur	Afsluitende borrel met gelegenheid tot napraten

Aanmelden voor 11 november en meer informatie aanvragen kan via e-mail: evelyne@bicat.com

Deelname is kosteloos. Wij verzoeken per bibliotheek maximaal 2 personen af te vaardigen.